

AM2025.03.03Ø

Københavns Byrets DOM

Dato: 16. december 2022

Rettens sagsnr.: 1-10011/2022

Politiets sagsnr.: SAK-2021-3100101-32

Erstatningssøgende *Erstatningssøgende*, født maj 1998 mod Anklagemyndigheden

Sagens baggrund og parternes påstande

Politidirektøren i København har ved tilkendegivelse af 3. maj 2022 i medfør af retsplejelovens § 1018 f indbragt en sag for retten, hvor *Erstatningssøgende* har fremsat krav om erstatning på 31.650 kr. i anledning af, at han i tiden fra den 16. november 2020 til den 16. december 2020 var anholdt og varetægtsfængslet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

Erstatningssøgende blev ved dom af 16. december 2020 afsagt af Københavns Byret idømt en bøde på 4.000 kr. for besiddelse af 1,3 gram hash til eget brug.

Erstatningssøgende fremsatte via sin advokat ved mail af 6. januar 2021 krav om takstmæssig erstatning med henvisning til retsplejelovens § 1018 a.

Erstatningskravet er opgjort til 31.650 kr. som takstmæssig erstatning for frihedsberøvelse i 30 påbegyndte døgn.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om frifindelse, men har ikke bestridt selve kravets opgørelse.

Forklaringer

Erstatningssøgende har til retsbogen afgivet følgende forklaring:

" ...

Erstatningssøgende forklarede behørigt formået, at han ikke husker mange af detaljerne fra sagen, men at han kan vedstå sig de forklaringer, han tidligere har afgivet. Han var indsat i Vestre Fængsel, da han var varetægtsfængslet. I dag er han ved at uddanne sig til murer. Han bor stadig hos sin søster. Han er tidligere dømt to gange for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer som led i den organiserede hashhandel på Christiania, men den ene sag blev behandlet som en tilståelsessag, og i den anden sag blev han kun dømt for det, han havde erkendt. I nærværende sag samarbejdede han med politiet. Han var ikke indblandet i noget, han besøgte bare en ven. Politiet lod ham gå fra stedet i forbindelse med ransagningen. Han henvendte sig selv til politiet en måneds tid senere, efter han havde talt i telefon med politiet. Han havde på fornemmelsen, at han ville blive

anholdt, men han henvendte sig alligevel. Han husker ikke, hvor længe der gik fra telefonsamtalen, til han henvendte sig til politiet.

..."

Oplysningerne i sagen

Der er dokumenteret Statsadvokaten i Københavns afgørelse af 1. marts 2021, hvoraf fremgår blandt andet:

"...

Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at Københavns Politi den 19. oktober 2020 foretog ransagning af Adresse, i København. Politiet fandt i forbindelse med ransagningen 4,3 gram hash samt hashremedier til produktion af joints. Der lå 66 gram revet hash fremme på sofabordet, 14 gram hashmix i vindueskarmen og en digitalvægt i fjernsynsmøblet. Det resterende hash lå ikke synligt fremme i lejligheden, men blev fundet skjult forskellige steder i lejligheden, blandt andet i noget vasketøj. Ved henvendelse på adressen blev din klient, Erstatningssøgende, truffet sammen med to andre personer. Din klient blev ved visitation fundet i besiddelse af 1,3 gram hash og forlod herefter stedet. På baggrund af fundet i lejligheden vurderede Københavns Politi efterfølgende, at din klient havde tilknytning til Christiania, hvorfor de den 20. oktober 2020 forsøgte at kontakte din klient med henblik på afhøring og fremstilling. Af politiets afhøringsrapport af 20. oktober 2020 fremgår det, at din klient nægtede sig skyldig i den rejste sigtelse, ligesom han ikke ønskede at udtale sig til politiet.

Den 16. november 2020 mødte din klient til afhøring hos Københavns Politi, Station City, og blev i den forbindelse anholdt. Han blev sigtet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, ved den 19. oktober 2020 ca. kl. 12:20 på Adresse, i København, i forening og efter forudgående aftale eller fælles forståelse med Person1 og Person2, som led i den organiserede hashhandel på Christiania i København med henblik på videreoverdragelse af 394,3 gram hash. Han blev endvidere sigtet for at have været i besiddelse af yderligere 215 Joints, hvilke joints din klient i forening med Person1 og Person2 i kraft af deres tilknytning til en hashbod havde medvirket til at videreoverdrage til et større antal personer for et samlet beløb på 10.750 kr., hvilket beløb de tiltalte blev fundet i besiddelse af i forbindelse med ransagningen af adressen. Din klient nægtede at afgive forklaring til politiet. Din klient blev varetægtsfængslet den 17. november 2020 i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 2.

Din klient afgav forklaring i grundlovsforhøret af 17. november 2020, hvor han forklarede, at han nægtede sig skyldig, og at han havde kendt de to andre medsigtede, Person1 og Person2, i mange år, siden 3. eller 4. klasse. Han forklarede endvidere, at de nogle gange havde været på Christiania sammen, men ikke særlig tit, og at han ikke havde været på Christiania, siden han blev taget sidste gang i marts 2020. Din klient forklarede desuden, at det var Person2's lejlighed, og at han var kommet til lejligheden dagen før, og at han ikke vidste, hvornår de to andre var kommet til lejligheden. Din klient havde drukket, efter at han var kommet til lejligheden. De havde også røget hash. Da politiet kom, var han i besiddelse af 1,3 gram hash til eget forbrug. Han havde hashen i lommen. Han havde købt den på Nørrebro. Det andet hash i lejligheden kendte han ikke noget til. Da han kom dagen før, vidste han ikke, at der var hash i lejligheden. Det var politiet, der gjorde ham bekendt med fundet. Ifølge din klients forklaring havde der ikke ligget noget hash fremme i lejligheden, mens han var der. Din klient forklarede yderligere, at han ikke havde set noget hash nogen steder i lejligheden. Mens han var der, havde han opholdt sig i stuen, han havde også været på toilettet, og han havde kigget i køleskabet.

Ved Københavns Byrets dom af 16. december 2020 blev din klient idømt en bøde på 4.000 kr., for besiddelse af 1,3 gram hash til eget brug, hvorfor han blev frifundet for de øvrige lovovertrædelser. Din klient blev løsladt efter domsafsigelsen.

Erstatningssøgende var frihedsberøvet fra den 16. november 2020 kl. 22:10 til den 16. december 2020 efter domsafsigelse i straffesagen, sigtet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer.

...

Det fremsatte erstatningskrav

Ved brev af 6. januar 2021 til Københavns Politi, hvorfra jeg har modtaget det, fremsatte du krav om erstatning for uberettiget varetægtsfængsling, som du ikke havde nærmere opgjort.

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Begrundelsen for min afgørelse er, at din klient efter min opfattelse har udvist egen skyld og selv har givet anledning til det straffeprocessuelle indgreb i sagen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes.

Jeg har ved min afgørelse om at nægte din klient erstatning lagt vægt på, at erstatning kan nedsættes eller nægtes, såfremt den sigtede selv har givet anledning til foranstaltningerne, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Den egen skyld, som kan begrunde nedsættelse eller udelukkelse af erstatning for processuelle indgreb, må principielt betragtes på samme måde som egen skyld i forbindelse med et almindeligt civilretligt erstatningssøgsmål. Sigtedes adfærd må derfor indebære et dadelværdigt moment, der karakteriserer hans handlemåde eller hans unladelse som culpøs, og det må dertil stå for ham som en påregnelig følge af hans adfærd, at han kan blive udsat for straffeprocessuelle indgreb. Egen skyld kan blandt andet bestå i sigtedes adfærd forud for strafforfølgningen, herunder hvis sigtede udviser uforsigtighed, hvorved forstås, at sigtede udviser en adfærd, der må påregnes at medføre risiko for sigtelse og anholdelse eller varetægt, jf. anklagemyndighedens Årsberetning, 1998-99, bind 2, side 33-34.

Erstatning må som udgangspunkt nægtes på grund af egen skyld, hvis en person bliver udsat for et straffeprocessuelt indgreb som følge af, at pågældende opholder sig på en lokalitet, hvor der åbenlyst handles, forbruges eller i øvrigt forefindes narkotika, jf. Anklagemyndighedens Årsberetning, 1998-99, bind 2, side 36.

Det er min vurdering, at din klient har udvist egen skyld ved at udvise en uforsigtig adfærd forud for strafforfølgningen, idet han opholdt sig i lejligheden fra aftenen før ransagningen, hvor der blev fundet ikke ubetydelige mængder hash på sofabordet (66 gram), hashmix i vindueskarmen (14 gram) og en digitalvægt i fjernsynsmøblet. Det må derfor have stået som en påregnelig følge for din klient, at han ved at opholde sig i lejligheden kunne blive mistænkt for at deltage i besiddelsen, og at han i den forbindelse kunne blive frihedsberøvet.

Jeg har endvidere lagt vægt på, at din klient flere gange tidligere er straffet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer, hvorfor han havde en yderligere anledning til at udvise forsigtighed ved ikke at opholde sig i lejligheden, når der helt åbenlyst fandtes narkotika på stedet.

Det er på denne baggrund, at jeg har valgt at nægte din klient erstatning for frihedsberøvelsen.

..."

Der er under sagen endvidere dokumenteret fra ekstraktens side 6, 7, 10-13, 14, 18-21, 24-32, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 48, 53-55, 57-67, 70, 71, 73, 75-80 og 95.

Erstatningssøgende er to gange tidligere straffet for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer som led i den organiserede hashhandel på Christiania.

Ved dom af 7. maj 2020 blev han straffet med fængsel i 3 måneder.

Ved dom af 2. marts 2020 blev han straffet med fængsel i 60 dage. Ved dommen blev en af de medtiltalte, *Person1*, straffet med en tillægsstraf af fængsel i 1 måned for blandt andet overtrædelse af lov om euforiserende stoffer for jointproduktion som led i den organiserede hashhandel på Christiania.

Rettenns begrundelse og afgørelse

Erstatningssøgende blev ved dom af 16. december 2020 idømt en bøde på 4.000 kr. for besiddelse af 1,3 gram hash til eget brug. *Erstatningssøgende* blev ved dommen frifundet for i forening at have været i besiddelse af 394,3 gram hash med henblik på videreoverdragelse og at have været i besiddelse af 215 joints som led i den organiserede hashhandel på Christiania samt at have medvirket til overdragelse af disse til et større antal personer.

Erstatningssøgende blev i forbindelse med sagen anholdt og frihedsberøvet den 16. november 2020, hvorefter han blev fremstillet i grundlovsforhør og varetægtsfængslet den 17. november 2020. *Erstatningssøgende* var varetægtsfængslet frem til den 16. december 2020.

Det kan herefter lægges til grund, at frihedsberøvelsen, der varede 30 påbegyndte døgn, ikke stod i rimeligt forhold til straffesagens udfald, hvorved *Erstatningssøgende* blev idømt en bøde, og at *Erstatningssøgende* derfor kan gøre et erstatningskrav gældende, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 2.

Efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 3, kan erstatning nedsættes eller nægtes, såfremt *Erstatningssøgende* selv har givet anledning til varetægtsfængslingen.

Det fremgår af Københavns Byrets dom af 16. december 2020, at politiet ved ransagningen fandt blandt andet 66 gram revet hash liggende fremme på sofabordet og 14 gram hashmix i vindueskarmen. Det fremgår af politiets Rapport *Adresse*, 2100 København, sagens bilag 5, og Fotorapport Ransagning del 2, foto 6, at de 14 gram hashmix lå i en skål, der stod i vindueskarmen i stuen.

Erstatningssøgende ankom til lejligheden aftenen forinden ransagningen, og har under straffesagens behandling i byretten forklaret, at han opholdt sig i stuen, mens han var i lejligheden. Da politiet ankom til lejligheden for at foretage ransagningen, befandt han sig i soveværelset.

I lejligheden befandt to af *Erstatningssøgendes* mangeårige venner sig, herunder *Person1*, som tidligere er dømt for overtrædelse af lov om euforiserende stoffer som led i den organiserede hashhandel på Christiania, herunder ved dom af 2. marts 2020, hvor han var tiltalt for at have begået forholdene i forening med blandt andre *Erstatningssøgende*. Det fremgår af byrettens dom i straffesagen, at *Person1* i en periode forud for ransagningen den 19. oktober 2020 havde boet i lejligheden, at han overnattede der, og at han havde sine ejendele i lejligheden.

Efter det oplyste finder retten det usandsynligt, at *Erstatningssøgende* under sit ophold i lejligheden ikke så, at der lå hashprodukter i lejligheden.

Henset til, at hashprodukterne var placeret forskellige steder i lejligheden, og således ikke alene lå i den ene af de tilstedeværende personers ejendele, finder retten, at det har været påregneligt for *Erstatningssøgende*, at han ved at opholde sig i lejligheden risikerede at blive sigtet for besiddelse af de fundne stoffer og som følge heraf blive frihedsberøvet.

Retten finder herefter, at *Erstatningssøgende* herved har udvist en sådan grad af egen skyld, at erstatning nægtes, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes for det af erstatningssøgende rejste krav.

Erstatningssøgende skal betale sagens omkostninger, herunder 6.750 kr. + moms i salær til den beskikkede advokat, advokat Martin Andersen.

.....

Østre Landsrets 13. afdelings DOM

(landsdommerne Jacob Waage, Bodil Dalgaard Hammer og Mie Vinkel Sørensen (kst.))

Dato: 3. marts 2025

Retten sagsnr.: S-294-23

Erstatningssøgende *Erstatningssøgende*, født maj 1998, (advokat Martin Andersen, besk.) mod Anklagemyndigheden

Dom afsagt af Københavns Byret den 16. december 2022 (SS 1-10011/2022) er anket af *Erstatningssøgende* med endelig påstand om, at han tilkendes erstatning på 31.650 kr. med tillæg af procesrente fra den 6. januar 2021.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende oplysninger i sagen

Statsadvokaten i Københavns afgørelse af 1. marts 2021 blev af *Erstatningssøgende* påklaget til Rigsadvokaten, der ved afgørelse af 23. april 2021 besluttede ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Af Rigsadvokatens afgørelse fremgår blandt andet:

” ...

Begrundelse

Efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 1, har den, der har været anholdt eller varetægtsfængslet som led i en strafferetlig forfølgning krav på erstatning, såfremt der sker påtaleopgivelse eller frifindelse i sagen.

Højesteret fastslog i U 1993.123 H, at uanset, at der er sket frifindelse for det forhold, som i det væsentligste begrundede varetægtsfængslingen, men domfældelse for andre forhold, skal erstatningskravet som udgangspunkt bedømmes efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 2.

Da din klient ved Københavns Byrets dom af 16. december 2020 blev idømt en bøde på 4.000 kr. for besiddelse af 1,3 gram hash til eget brug, skal erstatningskravet derfor behandles efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 2.

Jeg finder herefter, at den skete frihedsberøvelse på 30 påbegyndte døgn står i klart misforhold til den idømte bødestraf.

Jeg er dog enig med statsadvokatens vurdering af, at din klient ved sin adfærd har udvist egen skyld og dermed selv givet anledning til frihedsberøvelsen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes, og jeg er enig i statsadvokatens begrundelse herfor. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse.

Jeg kan desuden henvise til TjK 2008.136 V, hvor landsretten nægtede erstatning med henvisning til, at erstatningssøgende burde have været mere påpasselig med sin adfærd grundet tidligere dom for narkotikakriminalitet.

...”

Landsrettens begrundelse og resultat

Af de grunde, der er anført af byretten, tiltrædes det, at det har været påregneligt for *Erstatningssøgende*, at han ved at opholde sig i lejligheden risikerede at blive sigtet for besiddelse af de fundne stoffer med henblik på videreoverdragelse og frihedsberøvet, samt at *Erstatningssøgende* har udvist en sådan grad af egen skyld, at han ikke har krav på erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Landsretten stadfæster derfor byrettens dom.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom i sagen mod erstatningssøgende *Erstatningssøgende* stadfæstes. *Erstatningssøgende* skal betale sagens omkostninger for landsretten.